

evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, Mládeže a Tělovýchovy
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
SOU HLUBOŠ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento výukový materiál byl vytvořen a financován v rámci programu OPVK projektu "Rovné příležitosti ve výuce pro všechny" registrační číslo projektu-CZ.1.07/1.2/05/03/00/10

1. ČLOVĚK A PRÁVO

TÉMA: DRUHY PRÁVA

PŘEDMĚT: OBČANSKÁ NAUKA

ROČNÍK: 1. STŘEDNÍ ODBORNÉ UČILIŠTĚ, pro třídy se speciálními vzdělávacími potřebami

KLÍČOVÁ SLOVA: PRÁVO, MORÁLKA, MORÁLNÍ VZTAHY, PRÁVNÍ VZTAHY, PRÁVO VEŘEJNÉ, PRÁVO SOUKROMÉ

ŠKOLA: STŘEDNÍ ODBORNÉ UČILIŠTĚ HLUBOŠ

X 13-17:53

POSTUP

1. strana - Základní znaky.
2. strana - Metodika
3. strana - Citáty
4. strana - Pojmy
5. strana - Morálka, vztahy, právo
6. strana - Objektivní a subjektivní právo
7. strana - Druhy právních norem
8. strana - Rozdělení práva
9. strana - Obsah jednotlivých práv
10. strana - Fyzické a právnické osoby
11. strana - Právní stát, právní vědomí
12. strana - Použité materiály

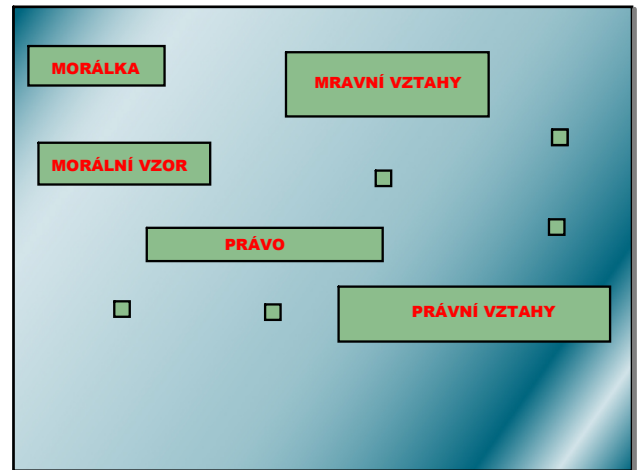
X 13-17:47

Občanské právo se nemůže ani ohýbat přiznání, ani dříti moci, ani narušovat peníze.
Cicero

Kdo užívá svého práva, nikomu nekvívá.
Walter

Co nezakazuje zákon, zakazuje stud.
Seneca

4 26-10:48

4 26-10:48

MORÁLKA
- soubor takových pravidel lidského chování, která jsou založena na uznávání a dodržování určitých společenských hodnot (tradice - láska, úcta, pokora, pomoc, solidarita)

MRAVNÍ VZTAHY
- vztahy řídicí se morálkou, společenskými hodnotami, nedají se vnutit

MORÁLNÍ VZOR - osobnost

PRÁVO - zákony, vládní nařízení, vyhlášky, závazné předpisy
- soubor předpisů, podle kterých se organizuje a řídí vývoj společnosti
- soubor právních norem - obecně závazných pravidel chování, vyjadřující státní a společenské zřízení, práva a povinnosti a oprávněné zájmy občanů, které jsou předepsaným způsobem vyhlášovány a jejichž zachování stát vynucuje

PRÁVNÍ VZTAHY
- vztahy upravené právními normami (smlouvy, dohody)

4 26-10:48

PRÁVO:

1. **OBJEKTIVNÍ** - právní předpisy (nařízení, zákony, vyhlášky),
- společenské vztahy upravené tímto právem - právní vztahy
2. **OBJEKTIVNÍ** - nárok účastníka právního vztahu

úkol práva- zabezpečit občanovi státu jistý okruh činností, v němž může jednat podle své vůle

právní stát - stát slouží občanovi
právní řád - je tvořen Ústavou a ostatními zákony

vztah mezi občanem a státem:

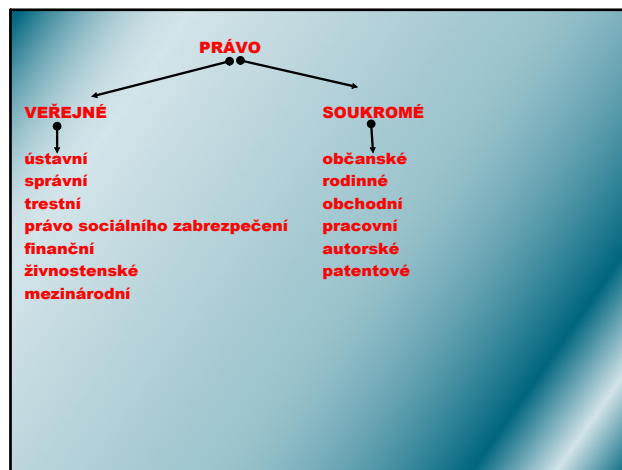
OBČANÉ MOHOU ČINIT VŠECHNO, CO JIM ZÁKONY VYSLOVENĚ NEZAKAZUJÍ.
STÁT MŮŽE KONAT JEDINĚ TO, CO MU ZÁKON DOVOLUJE.

4 26-10:48

DRUHY PRÁVNÍCH NOREM
rozlišování podle jejich závaznosti na normy

- 1. donucující - kogentní**
  - bezvýhradně závazné
  - nelze je upravovat
  - jsou typické pro trestní právo
- 2. podpůrné - dispozitivní**
  - relativně nezávazné
  - účastníci si ohou dohodnout vzájemná práva a povinnosti - nesmějí jít za hranice zákona
  - vyskytují se v občanském právu, obchodním, pracovním

4 28-15:08

4 26-10:48

FINANČNÍ - upravuje peněžní záležitosti
OBČANSKÉ - normy o majetkových vztazích, řeší vztahy mezi občany
OBCHODNÍ - souhrn norem o podnikání
ÚSTAVNÍ - normy o uspořádání státu
SPRÁVNÍ - řeší organizaci administrativního aparátu státu
PRACOVNÍ - upravuje pracovní vztahy
RODINNÉ - zabývá se vztahy mezi manžely, partnery, rodiči
TRESTNÍ - vymezuje trestné činy, přestupky, vinu, tresty
ŽIVNOSTENSKÉ - určuje živnostenské podnikání, podmínky pro jejich vznik, výkon

4 26-10:48

Právní vztahy - vztahy mezi lidmi, ivztahy upravené právními normami - fungování společnosti
ÚČASTNÍCI PRÁVNÍCH VZTAHŮ:

- 1. FYZIKÉ OSOBY**
  - právně způsobilí jednotlivci
  - právní subjektivita (nárok být účastníkem právního vztahu vzniká narozením, zaniká umrtím nebo odebráním způsobilosti)
  - právní způsobilost - vzniká s plnoletostí, možnost vlastním jednáním zakládat, měnit nebo rušit právní vztahy
- 2. PRÁVNICKÉ OSOBY**
  - umělé vytvořené subjekty, které se zúčastní právních vztahů (organizace, firmy)
  - vznikají zápisem do obchodního rejstříku
  - podnikající -aktivní v ekonomické sféře. ziskové organizace
  - nepodnikající -mimo ekonomickou sféru, pouze spravují peníze
  - kooperace - společenství fyzických osob s určitou společnou činností (družstva, politické strany)
  - nadace - podstatou je majetek užívaný k určitému účelu
  - právnickou osobu lze žalovat, ale viníkem je vždy fyzická osoba

4 26-10:48

PRÁVNÍ STÁT
- má svůj právní řád, občané i státní orgány mají povinnost jej dodržovat

PRÁVNÍ VĚDOMÍ
- určitý soubor mínění jednotlivců o tom, co se považuje za právo
 - znalost zákona
 - práva a povinnosti
 - důležitost - stálost právní úpravy, stručnost, systematicčnost

NEZNALOST ZÁKONA NEOMLOUVÁ !!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

4 26-10:48

POUŽITÉ ZDROJE:

1. Valenta, M.: Občanská nauka pro střední odborná učiliště, Praha2004, SNP
2. Dudák a kolektiv autorů: Občanská nauka pro střední odborná učiliště, Praha 2003, SNP
3. Hrachovcová,M., Bezchlebová,M.: Občanská výchova pro 8.ročník ZŠ a víceletá gymnázia, Olomouc, 1999, nakladatelství Olomouc
4. Galerie Smart program

X 13-18:24